

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 27. listopada 2010.

Brigita Švedska je uzor "bračne duhovnosti"

Draga braćo i sestre!

Uoči zahuktalih priprema za Veliki jubilej dvijetisućite, časni sluga Boji Ivan Pavao II. proglasio je svetu Brigitu Švedsku suzaštitnicom cijele Europe. Ovoga jutra elim predstaviti njezin lik, poruku i razloge zbog kojih – i danas – ta sveta ena moe mnogo čemu naučiti Crkvu i svijet.

Poznajemo dobro događaje iz ivota svete Brigite, jer su njezini duhovni oci sastavili njezin ivotopis kako bi ubrzali proces proglašenja svetom odmah nakon smrti, dakle 1373. godine. Brigita je rođena sedamdeset godina ranije, 1303., u Finsteru, u Švedskoj, dravi na sjeveru Europe koja je tri stotine godina ranije prigrlila kršćansku vjeru istim onim oduševljenjem kojim ju je svetica prihvatila od svojih roditelja, veoma pobonih ljudi, koji su pripadali obiteljima bliskim kraljevskoj kući. Moemo razlikovati dva razdoblja u ivotu te svetice.

U prvom je razdoblju Brigita sretno udata ena. Suprug joj se zvao Ulf i bio je upravitelj vane oblasti švedskog kraljevstva. Brak je trajao dvadeset i osam godina, sve do Ulfove smrti. Rodilo im se osmero djece, od kojih se drugorođena Karin (Katarina) časti kao svetica. To je rječiti znak odgojne zauzetosti Brigite za vlastitu djecu. Uostalom, njezina odgojna umješnost je bila toliko cijenjena da ju je švedski kralj Magnus pozvao da proboravi određeno vrijeme na njegovu dvoru kako bi njegovu mladu suprugu, Biancu iz Namura, upozna sa švedskom kulturom.

Brigita, čiji je duhovni vođa bio učeni redovnik koji ju je uveo u proučavanje Svetog pisma, izvršio je veoma pozitivan utjecaj na njezinu obitelj koja je, zahvaljujući njegovoj nazočnosti, postala prava "domaća Crkva". Zajedno sa suprugom, prihvatila je Pravilo franjevačkih trećoredaca. Velikodušno je činila djela ljubavi prema siromašnima; osnovala je također bolnicu. Uz svoju suprugu, Ulf je naučio poboljšati svoj karakter i napredovati u kršćanskom ivotu. Po povratku s dugog hodočašća u Santiago de Compostelu, na kojem su zajedno s ostalim članovima obitelji, boravili 1341., bračni drugovi su donijeli odluku da ive u suzdržljivosti; no nedugo nakon toga, u miru jednog samostana u kojeg se bio povukao, Ulf je zaključio svoj zemaljski ivot.

To prvo razdoblje Brigitinog ivota pomaže nam cijeliti ono što bismo danas mogli nazvati istinskom "bračnom duhovnošću": bračni drugovi mogu zajedno ići putom svetosti, potpomognuti milošću sakramenta enidbe. Nije rijetkost da, kao što se to dogodilo u ivotu svete Brigite i njezina supruga Ulfa, upravo ena svojom vjerskom osjetljivošću, tankoćutnošću i blagošću uspijeva potaknuti supruga da krene putom vjere. Tu mislim sa zahvalnošću na mnoge ene koje, iz dana u dan, također danas svojim svjedočenjem kršćanskog ivota unose svjetlo u svoje obitelji. Neka Duh Sveti uzmogne i danas kršćanske bračne drugove potakne na svetost, kako bi pokazali svijetu ljepotu enidbe ivljene prema evanđeoskim vrijednostima ljubavi, njenosti, uzajamnog pomaganja, plodnosti u rađanju i odgajanju djece, otvorenosti i solidarnosti prema svijetu, sudjelovanja u crkvenom ivotu.

Kada je Brigita ostala udovica započelo je drugo razdoblje njezina ivota. Odrekla se drugog braka kako bi produbila jedinstvo s Gospodinom molitvom, pokorom i djelima ljubavi. I kršćanske udovice, dakle, mogu pronaći u toj svetici uzor za nasljedovanje. Naime, Brigita se nakon mueve smrti, pošto je razdijelila sva svoja dobra siromašnima, trajno nastanila u cistercitskom samostanu u Alvastru, premda nikada nije položila redovničke zavjete. Tu su započele Boje objave Brigiti, koje će je pratiti ostatak ivota. Brigita ih je dala zapisivati svojim tajnicima-ispovjednicima, koji su ih preveli sa švedskog na latinski i sabrali u osam knjiga pod zajedničkim naslovom Revelationes (Objave). Tim se knjigama treba pridodati dodatak, koji ima za naslov Revelationes extravagantes (Dodatne objave).

Objave svete Brigite po svojem su sadraju i stilu veoma različite. Ponekad se objava predstavlja u obliku dijaloga između boanskih osoba, Djevice, svetaca pa čak i demona; u tim dijalozima sudjeluje i sama Brigita. Ponekad je riječ o prepričavanju nekog posebnog viđenja, a katkad se opet opisuje ono što Djevica Marija objavljuje o Sinovu ivotu i otajstvima. Vrijednost Objave svete Brigite, koje ponekad pobuđuju poneku sumnju, pojasnio je sluga Boji Ivan Pavao II. u pismu Spes Aedificandi: "Priznavajući Brigitinu svetost", pisao je moj ljubljani prethodnik, "Crkva, premda se ne izjašnjava o pojedinim objavama, prihvatila je autentičnost sveukupnog njezina duhovnog iskustva" (br. 5).

Naime, čitajući te Objave pozvani smo razmišljati o mnogim vanim temama. Tako se, primjerice, često ponavlja opis, s veoma realističnim pojedinostima, Kristove muke, prema kojoj je Brigita

uvijek gajila povlaštenu pobonost, razmatrajući u njoj beskrajnu Boju ljubav prema ljudima. Na Gospodinova usta koji joj govori, ona smjelo stavlja ove potresne riječi: "O prijatelji moji, Ja ljubim tako njeno svoje ovce da bih htio umrijeti, kada bi to bilo moguće, još mnogo put, za svaku od njih, onom istom smrću koju sam pretrpio za otkupljenje svih njih" (Revelationes, Knjiga I., pog. 59). I bolno Marijino majčinstvo, po kojoj je postala posrednica i Majka milosrđa, je tema koja se često ponavlja u Objavama.

Primivši te karizme, Brigita je bila svjesna da joj je tim darom Gospodin ukazao osobitu ljubav: "Kćeri moja", čitamo tako u prvoj knjizi Objava, "izabrah te za sebe, ljubi me svim svojim srcem... više od svega na svijetu" (pog. 1). Uostalom, Brigita je dobro znala, i bila u to čvrsto uvjerenjena, da svaka karizma ima za cilj izgrađivati Crkvu. Upravo zbog toga su razloga brojne njezine objave, od čega neke čak u obliku strogih opomena, bile upućene vjernicima njezina doba kao i predstavnicima vjerskih i političkih vlasti, kako bi dosljedno izvili svoj kršćanski ivot. No ona je to uvijek činila s uvaavanjem i punom vjernošću prema crkvenom učiteljstvu, a nadasve prema nasljedniku apostola Petra.

Brigita je 1349. zauvijek napustila Švedsku i pošla na hodočašće u Rim. Nije joj namjera bila samo sudjelovati u Jubileju 1350., već je eljela također dobiti od pape odobrenje za pravilo redovničke zajednice koju je kanila osnovati, koja će se zvati po Presvetom Spasitelju i biti sastavljena od redovnika i redovnica pod vlašću opatice. To nas ne treba nimalo čuditi: u Srednjem su vijeku postojale monaške zajednice s jednim muškim i jednim enskim ogrankom, ali su i jedan i drugi obdrali isto monaško pravilo, koje je predviđalo da njima upravlja opatica. Naime, u velikoj kršćanskoj tradiciji, eni je priznato njezino dostojanstvo, i – po primjeru Marije, Kraljice apostolâ – vlastito mjesto u Crkvi, koje, premda se ne podudara sa zaređenim svećeništvom, je jednako vano za duhovni rast zajednice. Osim toga, suradnja posvećenih muškaraca i ena, uvijek u poštivanju njihova specifičnog poziva, ima veliku vanost u današnjem svijetu.

U Rimu, u pratnji kćeri Karin, Brigita se posvetila ivotu intenzivnog apostolata i molitve. Iz Rima se zatim uputila na hodočašće raznim talijanskim svetištima, osobito onom u Asizu, rodnom kraju svetog Franje, prema kojem je Brigita uvijek gajila veliku pobonost. Na kraju je, 1371. godine, okrunila svoju veliku elju: putovanje u Svetu zemlju, gdje se uputila u društvu svoje duhovne djece, skupine koju je Brigita nazivala "Boji prijatelji".

Tijekom tih godina, pape su se nalazile u Avignonu, daleko od Rima: Brigita im se, sa alošću u srcu, obratila pozvavši ih da se vrata na Petrovu Stolicu, u Vječni grad.

Umrla je 1373., prije nego se papa Grgur XI. definitivno vratio u Rim. Bila je privremeno pokopana u rimskoj crkvi svetog Lovre u Panisperni, ali su 1374. njezina djeca Birger i Karin vratili njezine posmrtno ostatke u domovinu, u samostan u Vadsteni, sjedištu Reda koji je osnovala sveta Brigita, koji se ubrzo veoma proširio. Papa Bonifacije IX. ju je 1391. svečano proglasio svetom.

Brigitina svetost, karakterizirana s mnoštvom darova i iskustava na koje sam elio podsjetiti u ovom

kratkim biografsko-duhovnom profilu, čini je istaknutim likom u povijesti Europe. Porijekom iz Skandinavije, sveta Brigita svjedoči kako je kršćanstvo duboko proelo ivot svih naroda toga kontinenta. Proglasivši je suzaštitnicom Europe, papa Ivan Pavao II. je izrazio elju da sveta Brigita – koja je ivjela u 14. stoljeću, kada zapadno kršćanstvo još uvijek nije bilo ranjeno podjelom – zagovara kod Boga kako bi izmolila toliko iščekivano puno jedinstvo svih kršćana. Na tu istu nakanu, koja nam je veoma prirasla srcu, kao i na nakanu da Europa uvijek zna crpiti snagu iz vlastitih kršćanskih korijena, elimo moliti, draga braćo i sestre, zazivajući moćni zagovor svete Brigite Švedske, vjerne Boje učenice, suzaštitnice Europe. Hvala na panji!

Papin apel

Posljednjih se sati novi strašni cunami obrušio na indonezijske obale, pogođene također vulkanskom erupcijom. U toj su prirodnoj nepogodi mnogi poginuli a mnogi su bili prisiljeni pobjeći iz svojih domova. Obiteljima rtava izraavam najdublju sućut zbog gubitka njihovih dragih a svim stanovnicima Indonezije jamčim svoju blizinu i molitvu.

Izraavam, usto, blizinu dragom pućanstvu Benina, pogođenom stalnim poplavama, koje su ostavile mnoge bez krova nad glavom i u bijednim higijenskim i zdravstvenim uvjetima. Na rtve i na ćitav narod zazivam blagoslov i Gospodinovu utjehu. Od mećunarodne zajednice traím da se zauzme da prui potrebnu pomoć i da ublai patnje onima koji trpe zbog tih razaranja.

Papin pozdrav hrvatskim hodoćasnicima na hrvatskom:

Upućujem srdaćan pozdrav svim hrvatskim hodoćasnicima, a na poseban naćin vjernicima iz upe Svete Stošije iz Biograda na Moru. U vašoj domovini budite apostoli mira i suivota kako biste se zvali sinovima Bojim. Hvaljen Isus i Marija!